

نام و نام خانوادگی :	بسمه تعالی	ماده امتحانی : فارسی ۳
پایه : دوازدهم	اداره آموزش و پرورش ناحیه ... تبریز	تاریخ امتحان : ۹۸ / ۱۰ / ۹
کلاس :	دبیرستان غیردولتی ...	ساعت امتحان :
شماره صندلی :	سال تحصیلی ۹۹ - ۹۸ ترم اول	مدت امتحان : ۷۵ دقیقه

قلمرو زبانی	
۱	نقش کلمات مشخص شده را در بیت زیر، بنویسید. ملکا ذکر تو گویم که تو پاکِی و خدایی / نروم جز به همان ره که توام راه نمایی ذکر : ره :
۲	در بیت زیر، دو واژه «وندی» بیابید. «تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی / تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی» (۱) (۲)
۳	درباره کاربرد «را» در مصراع‌های زیر توضیح دهید. ۱ - گفت: تا داروغه را گویم در مسجد بخواب جواب : ۲ - گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را جواب :
۴	نقش دستوری ضمیر «ش» را در نمونه‌های زیر تشخیص دهید. ۱ - نخستین بار گفتش کز کجایی ۲ - بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک (۱) (۲)
۵	با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «با محتسبم عیب مگوید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است.» ۱ - در بیت فوق یک قید بیابید. جواب : ۲ - نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید. جواب :

۶	با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید. ۱- دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی / من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم ۲- گفت مست: ای محتسب، بگذار و رو / از برهنه کی توان بردن گرو؟ الف- نوع حرف «و» را در دو بیت بررسی کنید. بیت یک بیت دو ب- نقش دستوری «م» را در مصراع اول بیت اول تشخیص دهید. پاسخ: ج- یک نمونه حذف به قرینه معنوی، در مصراع اول بیت دوم بیابید. پاسخ:	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۷	در کدام بیت، پرش ضمیر دیده می‌شود؟ جایگاه درست ضمیر را مشخص کنید. ۱- محتسب مستی به ره دید و گریانش گرفت / مست گفت ای دوست این پیراهن است افسار نیست ۲- گفت: آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه / گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست جواب:	۰/۵
۸	نوع واژه مشخص شده را در بیت زیر از نظر ساختمان بنویسید. گفت: مستی زان سبب افتان و خیزان می‌روی / گفت: جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست جواب:	۰/۲۵
۹	با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. «چون بارها بیازمود و حاصلی ندید، فرو گذاشت. دیگر روز هرگاه که ماهی بدیدی، گمان بردی که همان روشنایی است؛ قصدی نپیوستی و ثمرت این تجربت آن بود که همه روز گرسنه بماند.» ۱- یک صفت مبهم در متن فوق بیابید. جواب: ۲- ترکیب اضافی گروه اسمی «ثمرت این تجربت» را مشخص کنید. جواب:	۰/۲۵ ۰/۲۵

۱۰	با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد» ۱- در متن، یک ترکیب وصفی بیاید که با صفت پیشین ساخته شده باشد. جواب : ۲- معادل معنایی واژه «مقرری» را در متن بیاید. جواب :	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۱	معنای واژه «همت» را در بیت زیر بررسی کنید. «همت بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نوسفرم» (حافظ) جواب :	۰/۲۵
۱۲	معادل معنایی واژه‌های مشخص شده را با توجه به متن درس پنج بنویسید. سریر ملک عطا داد کردگار تو را / به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد (ظهیرالدین فاریابی) دردناک است که در دام شغال افتد شیر / یا که محتاج فرومایه شود، مرد کریم (شهریار) سریر : فرومایه :	۰/۵
۱۳	در بیت‌های زیر، ترکیب‌های اضافی را مشخص کنید. الف) تو مشتِ درشتِ روزگاری / از گردشِ قرن‌ها پس افکند ب) زین بی خردانِ سیله‌بستان / داد دل مردمِ خردمند (۱) (۲) (۳) (۴)	۱
۱۴	در گروه کلمات زیر، غلط‌های املائی را بیاید و درست آنها را بنویسید. «شرزه شیر ارقند - اختر سعد - مردم نحس - عن قریب و نزدیک - خرسند و رازی - افسرده و یخ‌زده - معجر سپید - اساس تزویر - حدث و گمان - عصیر بعثی - هوس آواز» (۱) (۲) (۳) (۴)	۱

۰/۵	۱۵ معانی فعل «شد» را در مصراع های دوم سروده زیر بررسی کنید. زاهد خلوت نشین دوش به میخانه شد / از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد جواب : آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت / چهره خندان شمع آفت پروانه شد جواب :
۰/۲۵	۱۶ معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) با جان بودن به عشق در سامان نیست. جواب : ب) ای عزیز! پروانه، قوت از عشق آتش خورد. جواب : ج) محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند. جواب :
۰/۲۵	۱۷ با توجه به نمونه های داده شده زیر، به سوالات پاسخ مناسب دهید : الف) جمله دوم عبارت زیر، چند جزئی است؟ (فقط نام آن ذکر شود). «محبت چون به غایت رسد آن را عشق می خوانند.» جواب : ب) هر یک از جملات بیت زیر، بصورت مجزاً چند جزئی اند؟ «آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد» (۱) (۲) (۳) (۴)
۰/۵	۱۸ تفاوت معنایی کلمه «طاق» در ابیات زیر را توضیح دهید . الف) نهاده به طاق اندرون تخت زر / نشانده به هر پایه ای در، گهر جواب : ب) چون ابروی معشوقان، با طاق و رواق است / چون روی پری رویان با رنگ و نگار است جواب :

۱۹	نمودار پیکانی وابسته وابسته را در گروه‌های زیر ترسیم کنید. (الف) نظر این دانش آموز (ب) محوطه میدان شهر (ج) راه مدرسه دوست‌داشتنی (د) پنج فروند هواپیما	۱
قلمرو ادبی		
۲۰	با توجه به عبارت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. - باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. - فرّاش باد صبا را گفته تا فرش <u>زمرّدین</u> بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. (الف) آرایه‌های مشترک دو عبارت را بنویسید. (ذکر دو مورد صحیح، نمره کامل دارد). (۱) (۲) (ب) قسمت مشخص شده بیانگر کدام آرایه ادبی است؟ جواب:	۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۱	آرایه‌های «تضاد و جناس ناقص» را در ابیات زیر بیابید. (ذکر یک مورد برای هر آرایه کافی است). ۱ - همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو پیشی / همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی ۲ - نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی (۱) تضاد: (۲) جناس ناقص:	۰/۵
۲۲	کدام یک از ترکیب‌ها و واژه‌های مشخص شده، مفهوم مجازی دارند؟ (معنای مجازی آن را بنویسید). (الف) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس، هم‌چو من است جواب: (ب) بدین شکسته بیت‌ال‌حزن که می‌آرد / نشان یوسف دل از چه زرخدانش؟ (حافظ) جواب:	۰/۵

۲۳	با توجه به بیت‌های زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت الف) درباره تلمیح به کار رفته در بیت اول توضیح دهید. جواب: ۰/۲۵ ب) مصراع سوم را با توجه به آرایه «کنایه» بررسی کنید. جواب: ۰/۵
۲۴	هریک از آرایه‌های ستون «ب» در مصرع دوم کدام یک از ابیات ستون «الف» یافت می‌شود؟ ستون «الف» ستون «ب» ۱- از سیم به سر یکی کله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند ۱- واج آرایبی ۲- زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند ۲- کنایه ۳- بر کن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند ۳- تضاد ۴- ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند ۴- استعاره ۵- بیش و کم زمانه بر ما برابر است / ما غصه زیاد و غم کم نمی‌خوریم ۵- تشبیه
قلمرو فکری	
۲۵	معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک. «از یم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه برد.»
۲۶	مفهوم کلی مصراع‌های مشخص شده را بنویسید. ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا توانی به کف آری و به غفلت نخوری جواب: ۰/۵ گر کسی وصف او ز من پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز؟ جواب: ۰/۵

۲۷	معنی بیت های زیر را بنویسید.	۲
	گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم گفت: پوشیده است جز نقشی ز بود و تار نیست	
		
	شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته مپسند	
		
	(۲) من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بد حالان و خوش حالان شدم	
		
	(۳) سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست	
		
۲۸	در ابیات زیر، شاعر، علت بلندی و به آسمان رفتن دماوند را چه چیز می‌داند؟	۰/۲۵
	«تا واره‌ی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند،	
	با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند»	
	جواب:	
۲۹	مفهوم مشترک عبارت‌های زیر را بیان کنید .	۰/۵
	الف) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست	
	ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق	
	جواب:	
۳۰	مفهوم کدام عبارت‌ها درست بیان نشده است؟	۰/۲۵
	الف) نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند (عشق از خون قصه می‌گوید)	
	ب) سر من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست (بیان راز در همه موجودات)	
	ج) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی‌روزی است روزش دیر شد (اشتیاق ناپذیری عاشق)	
	جواب:	

۰/۲۵	۳۱ کدام ابیات با «کلّ شیء یرجع الی اصله» تناسب دارند . الف) مادر فرزند جویان وی است اصلها مرفرعه‌ها را در پی است ب) دل تو را در کوی اهل دل کشد تن تو را در حبس آب و گل کشد ج) دل قطره‌ای ز شبنم دریای عشق اوست کز راه دیده باز به دریا همی رود جواب:
۰/۲۵	۳۲ مفهوم عبارت زیر را بنویسید. «چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد بی آنکه آن بزرگ نزد حق یاد کند و عرضه دهد حق آن را برآرد». جواب:

سر بلند و پیروز باشید
دکتر مهدی آسمر

نام و نام خانوادگی:	بسمه تعالی	ماده امتحانی: فارسی ۳
پایه: دوازدهم	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۴... تبریز	تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/۹
کلاس:	دیرستان غیردولتی... مسکات...	ساعت امتحان:
شماره صندلی:	سال تحصیلی ۹۹-۹۸ ترم اول	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

قلمرو زبانی	
۱	نقش کلمات مشخص شده را در بیت زیر، بنویسید. ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی / نروم جز به همان ره که توام راه نمایی ذکر: مفعول ره: مفعول
۲	در بیت زیر، دو واژه «وندی» بیابید. «تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی / تو نمایندۀ فضلی تو سزاوار ثنایی» (۱) نمایندۀ وندیتی (۲) سزاوار وندیتی
۳	درباره کاربرد «را» در مصراع های زیر توضیح دهید. ۱- گفت: تا داروغه را گویم در مسجد بخواب جواب: را به حرف اضافه ۲- گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را جواب: را به حرف اضافه
۴	نقش دستوری ضمیر «ش» را در نمونه های زیر تشخیص دهید. ۱- نخستین بار گفتش کز کجایی ۲- بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک (۱) به مفعول (۲) مهرش را مفعول ضمیر
۵	با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «با محتسبم عیب مگوید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است.» ۱- در بیت فوق یک قید بیابید. جواب: پیوسته / نیز ۲- نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید. جواب: مفعول

۶	با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید. ۱- دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی / من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم ۲- گفت مست: ای محتسب، بگذار و رو / از برهنه کی توان بردن گرو؟ الف- نوع حرف «و» را در دو بیت بررسی کنید. بیت یک بیت دو ب- نقش دستوری «م» را در مصراع اول بیت اول تشخیص دهید. <u>مضاف الیه</u> پاسخ: <u>مضاف الیه</u> ج- یک نمونه حذف به قرینه معنوی، در مصراع اول بیت دوم بیابید. پاسخ: <u>ای محتسب / بابو عظم / [تو] بگذار / [تو] رو</u>	۰/۱۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۷	در کدام بیت، پرش ضمیر دیده می‌شود؟ جایگاه درست ضمیر را مشخص کنید. ۱- محتسب مستی به ره دید و گریانش گرفت / مست گفت ای دوست این پیراهن است افسار نیست ۲- گفت: آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه / گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست جواب: <u>بزرگوار / بزرگوار / بزرگوار / بزرگوار</u>	۰/۱۵
۸	نوع واژه مشخص شده را در بیت زیر از نظر ساختمان بنویسید. گفت: مستی زان سبب افتان و خیزان می‌روی / گفت: جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست جواب: <u>ویندی سربلک</u>	۰/۲۵
۹	با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. «چون بارها بیازمود و حاصلی ندید، فرو گذاشت. دیگر روز هرگاه که ماهی بدیدی، گمان بردی که همان روشنایی است؛ قصدی نیوستی و ثمرت این تجربت آن بود که همه روز گرسنه بماند.» ۱- یک صفت مبهم در متن فوق بیابید. جواب: <u>بزرگوار / بزرگوار / بزرگوار / بزرگوار</u> ۲- ترکیب اضافی گروه اسمی «ثمرت این تجربت» را مشخص کنید. جواب: <u>ثمرت تجربت</u>	۰/۲۵ ۰/۲۵

۱۰	با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد» ۱- در متن، یک ترکیب وصفی بیابید که با صفت پیشین ساخته شده باشد. جواب: همه جا ۲- معادل معنایی واژه «مقرری» را در متن بیابید. جواب: وظیفه ۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۱	معنای واژه «همت» را در بیت زیر بررسی کنید. «همت بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نوسفرم» (حافظ) جواب: ۰/۲۵
۱۲	معادل معنایی واژه‌های مشخص شده را با توجه به متن درس پنج بنویسید. سریر ملک عطا داد کردگار تو را / به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد (ظهیرالدین فاریابی) دردناک است که در دام شغال افتد شیر / یا که محتاج فرومایه شود، مرد کریم (شهریار) سریر: فرومایه: ۰/۵
۱۳	در بیت‌های زیر، ترکیب‌های اضافی را مشخص کنید. الف) تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرن‌ها پس افکند ب) زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند ۱) ۲) ۳) ۴) ۱
۱۴	در گروه کلمات زیر، غلط‌های املایی را بیابید و درست آنها را بنویسید. «شرزه شیر ارقند - اختر سعد - مردم نحس - عن قریب و نزدیک - خرسند و رازی - افسرده و یخزده - معجر سپید - اساس تزویر - حدث و گمان - عصیر بعثی - هوس آواز» ۱) ۲) ۳) ۴) ۱

۱۵	معانی فعل «شد» را در مصراع های دوم سروده زیر بررسی کنید. زااهد خلوت نشین دوش به میخانه شد / از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد جواب: <u>رفت</u> آتش رخسار گل خرمین بلبل بسوخت / چهره خندان شمع آفت پروانه شد جواب: <u>ساخت</u> <u>گشت</u>
۱۶	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. (الف) با جان بودن به عشق در سامان نیست. جواب: <u>آمان</u> <u>در خور</u> (ب) ای عزیز! پروانه، قوت از عشق آتش خورد. جواب: <u>غذا</u> <u>خوراک</u> <u>نیرو</u> (ج) محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند. جواب: <u>نهایت</u> <u>فرجام</u>
۱۷	با توجه به نمونه های داده شده زیر، به سوالات پاسخ مناسب دهید: (الف) جمله دوم عبارت زیر، چند جزئی است؟ (فقط نام آن ذکر شود). «محبت چون به غایت رسد آن را عشق می خوانند». جواب: <u>۲ جزئی مفعول و متمم</u> (ب) هر یک از جملات بیت زیر، بصورت مجزا چند جزئی اند؟ «آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد» (۱) <u>۲ جزئی متمم</u> (۲) <u>۳ جزئی متمم</u> (۳) <u>۳ جزئی مفعول</u> (۴) <u>۳ جزئی متمم</u>
۱۸	تفاوت معنایی کلمه «طاق» در ابیات زیر را توضیح دهید. (الف) نهاده به طاق اندرون تخت زر / نشانده به هر پایهای در، گهر جواب: <u>ایوان</u> (ب) چون ابروی معشوقان، با طاق و رواق است / چون روی پری رویان با رنگ و نگار است جواب: <u>حد و حده</u> <u>پایه</u>

۱۹	نمودار پیکانی وابسته وابسته را در گروه‌های زیر ترسیم کنید.	۱
(الف) نظر این دانش آموز (ب) محوطه میدان شهر (ج) راه مدرسه دوست داشتنی (د) پنج فروند هواپیما 		
قلمرو ادبی		
۲۰	با توجه به عبارت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. - باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. - فراش باد صبا را گفته تا فرش زمرَدین بگسترَد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.	
۰/۲۵	(الف) آرایه‌های مشترک دو عبارت را بنویسید. (ذکر دو مورد صحیح، نمره کامل دارد).	
۰/۲۵	(۱) <u>سبب</u> (۲) <u>سجع / جناس</u> (ب) قسمت مشخص شده بیانگر کدام آرایه ادبی است؟ جواب: <u>استعاره</u>	
۲۱	آرایه‌های «تضاد و جناس ناقص» را در ابیات زیر بیابید. (ذکر یک مورد برای هر آرایه کافی است). ۱ - همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو پوشی / همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی ۲ - نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی (۱) تضاد: <u>سبب / سبب</u> // <u>سبب / سبب</u> (۲) جناس ناقص: <u>همه / همه</u> // <u>عیبی / عیبی</u>	۰/۵
۲۲	کدام یک از ترکیب‌ها و واژه‌های مشخص شده، مفهوم مجازی دارند؟ (معنای مجازی آن را بنویسید). (الف) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس، هم چو من است جواب: <u>حقیقت را در دلم پنهان در قفس</u> (ب) بدین شکسته بیت‌ال‌حزن که می‌آرد / نشان یوسف دل از چه زنج‌دانش؟ (حافظ) جواب: <u>مجازی را در دلم پنهان در قفس</u>	۰/۵

۲۳	با توجه به بیت‌های زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. با آنکه جیب و جام من از مال و می‌تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت الف) درباره تلمیح به کار رفته در بیت اول توضیح دهید. جواب: <i>جمشید و جام و جیب</i> ۰/۲۵ ب) مصراع سوم را با توجه به آرایه «کنایه» بررسی کنید. جواب: <i>خداوند</i> ۰/۱۵
۲۴	هریک از آرایه‌های ستون «ب» در مصرع دوم کدام یک از آیات ستون «الف» یافت می‌شود؟ ستون «الف» ستون «ب» ۱- از سیم به سر یکی کله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند ۱- واج آرایی ۲- زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند ۲- کنایه ۳- هر کن زین این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند ۳- تضاد ۴- ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند ۴- استعاره ۵- بیش و کم زمانه بر ما برابر است / ما غصه زیاد و غم کم نمی‌خوریم ۵- تشبیه
قلمرو فکری	
۲۵	معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. <i>دیده‌شده‌ها را بعد از طعمه خداوند به نثر روان بنویسید.</i> ۰/۱۵ عاکفان کعبه جلالتش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک. <i>اعتراف می‌کنند که</i> <i>تقریر اصلاح کنند. باری است</i> «از بیم عقوبت جرأه دمو کراسی قرن بیستم، ناچار به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه برد.» <i>تقریر اصلاح کنند. باری است</i> <i>دموکراسی قرن بیستم به مانند عقوبت جرأه است مردم یونان از آن به حکومت سرهنگ‌ها پناه بردند.</i>
۲۶	مفهوم کلی مصراع‌های مشخص شده را بنویسید. ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا توانی به کف آری و به غفلت نخوری جواب: <i>بویژه خود را در دین و دین خود را در دنیا</i> گر کسی وصف او ز من پرسید بی دل از بی نشان چه گوید باز؟ جواب: <i>عاجز بودن انسان از توصیف خداوند</i>

۲۷	معنی بیت های زیر را بنویسید. <i>مطلبی تقریر صریح</i> گفت: از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم <i>گفت: پوشیده است جز نقشی ز بود و تار نیست</i> <i>بیه خاطر و جبریم لباس است را بیرون کنم گفت پوشیده است و بیه خاطر بود و تار نیست</i> شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته پسند <i>ای دماوند منفجر شو آن خشم درون خود را بفریاد بفر</i> (۲) من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بد حالان و خوش حالان شدم <i>من ناله عشق را بر لبم بگریتم بدان رسم و بابکم بودم عجب بگریه در عشق غمناکم</i> (۳) سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست <i>سر من از ناله عجبای عاشقان من جدا نیست اما آن را چشم و گوش دارد نمی تواند درین بلند</i>
۲۸	در ابیات زیر، شاعر، علت بلندی و به آسمان رفتن دماوند را چه چیز می داند؟ تا واره‌ی از دم ستوران <i>وین مردم نحس دیو مانند،</i> باشیر سپهر بسته پیمان <i>با اختر سعد کرده پیوند</i> جواب: <i>دماوند از مردم نادان و است</i>
۲۹	مفهوم مشترک عبارت های زیر را بیان کنید. (الف) محرم این هوش جز بی هوش نیست <i>مر زبان را مشتری جز گوش نیست</i> (ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق <i>تبا بگویم شرح درد اشتیاق</i> جواب: <i>طلب عجبای عاشقان و طلب بر لبان بکمال عشق</i>
۳۰	مفهوم کدام عبارت ها درست بیان شده است؟ (الف) نی حدیث راه پر خون می کند / قصه های عشق مجنون می کند (عشق از خون قصه می گوید) (ب) سر من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست (بیان راز در همه موجودات) (ج) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد (اشتیاق ناپذیری عاشق) جواب: <i>ب</i>

۳۱	کدام آیات با «کل شیء یرجع الی اصله» تناسب دارند . الف) مادر فرزند جویان وی است ب) دل تو را در کوی اهل دل کشد ج) دل قطره‌ای ز شبنم دریای عشق اوست اصلها مرفوع‌ها را در پی است تن تو را در جس آب و گل کشد کز راه دیده باز به دریا همی رود جواب: <i>ب و ج</i>	۰/۲۵
۳۲	مفهوم عبارت زیر را بنویسید. «چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد بی آنکه آن بزرگ نزد حق یاد کند و عرضه دهد حق آن را برآرد». جواب: <i>اجابت دعا بر حق بدون درخواست کفر خوانند</i>	۰/۲۵

سر بلند و پیروز باشید
 دکتر مهدی آسمر